

Ούτε ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο (ΕΥΑΑ) ούτε οποιοδήποτε πρόσωπο ενεργεί εξ ονόματος του ΕΥΑΑ ευθύνεται για ενδεχόμενη χρήση των πληροφοριών που περιέχονται στην παρούσα έκδοση.

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2022

PDF ISBN 978-92-9487-087-2 10.2847/921604 BZ-01-22-107-EL-N

© Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο, 2022

Εικονογράφηση εξωφύλλου: Irina Strelnikova, © iStock, 2021

Η αναπαραγωγή επιτρέπεται εφόσον αναφέρεται η πηγή. Για κάθε χρήση ή αναπαραγωγή φωτογραφιών ή άλλου υλικού τα οποία δεν καλύπτονται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας του ΕΥΑΑ, πρέπει να ζητείται απευθείας η άδεια των κατόχων των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Εισαγωγή στο παρόν εργαλείο

Οι πληροφορίες που παρουσιάζονται στο παρόν εργαλείο δεν είναι σε καμία περίπτωση εξαντλητικές, ωστόσο συνιστούν μια συλλογή οδηγιών και πρακτικών συμβουλών για θέματα που σχετίζονται με τις υπηρεσίες προσανατολισμού πριν από την αναχώρηση (ΠΠΑ) ⁽¹⁾. Στόχος είναι η παροχή στήριξης στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τις συνδεδεμένες χώρες όσον αφορά το επιχειρησιακό τους έργο στον τομέα της επανεγκατάστασης.

Ποιος είναι ο σκοπός του παρόντος εργαλείου;

Το παρόν εργαλείο έχει ως στόχο να παράσχει στους υπαλλήλους επανεγκατάστασης και στους εκπαιδευτές ΠΠΑ μια επισκόπηση των θεματικών ενότητων οι οποίες παρέχουν συνεκτικές και ακριβείς πληροφορίες σχετικά με τη ζωή στη χώρα επανεγκατάστασης. Αυτό γίνεται προκειμένου οι πρόσφυγες να βοηθούνται α) να αναπτύξουν τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις στάσεις που είναι απαραίτητες για την επιτυχή προσαρμογή στη ζωή στη νέα χώρα, β) να βρίσκουν απαντήσεις σε τυχόν ερωτήματα και προβληματισμούς, γ) να αναπτύξουν ρεαλιστικές προσδοκίες πριν από την άφιξη και δ) να λαμβάνουν μια τεκμηριωμένη απόφαση σχετικά με την επανεγκατάσταση. Το παρόν εργαλείο επικεντρώνεται στις υπηρεσίες προσανατολισμού πριν από την αναχώρηση ² οι οποίες προσφέρονται πριν από την αναχώρηση των προσφύγων, ωστόσο μπορεί επίσης να εφαρμόζεται και για τον προσανατολισμό μετά την άφιξη.

Για ποιον λόγο δημιουργήθηκε;

Οι χώρες που επιθυμούν να αναπτύξουν ή να ενισχύσουν τον ΠΠΑ τους μπορούν να χρησιμοποιούν το παρόν εργαλείο ως οδηγό για τον σχεδιασμό του πεδίου εφαρμογής και του περιεχομένου των προγραμμάτων. Οι εκπαιδευτές μπορούν να επιλέγουν τις θεματικές ενότητες και υποενότητες που σχετίζονται περισσότερο με τον δικό τους ΠΠΑ, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις ιδιαιτερότητες της ομάδας-στόχου και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του προγράμματος (πριν ή μετά την άφιξη). Για παράδειγμα, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη παράγοντες όπως το κατά πόσον οι πρόσφυγες είναι εγγράμματοι/αναλφάβητοι, εάν κατάγονται από αγροτικές/αστικές περιοχές, εάν προέρχονται από διαφορετικά θρησκευτικά/πολιτιστικά υπόβαθρα, και εάν έχουν βιώσει διαφορετικά επίπεδα έκθεσης σε πολυπολιτισμικές κοινωνίες.

Τι περιλαμβάνει το παρόν εργαλείο;

Το παρόν έγγραφο παρέχει προτεινόμενες θεματικές ενότητες οι οποίες μπορούν να συνθέτουν ένα τυποποιημένο μοντέλο ΠΠΑ

⁽¹⁾ Το παρόν εργαλείο αναπτύχθηκε αρχικά στο πλαίσιο του σχεδίου για τη διευκόλυνση της επανεγκατάστασης και της εισδοχής προσφύγων μέσω νέων γνώσεων (EU-FRANK). Το σχέδιο χρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης και υλοποιήθηκε από τον Σουηδικό Οργανισμό Μετανάστευσης. Στο πλαίσιο της διαδικασίας παράδοσης του σχεδίου από το EU-FRANK, ο EUAA πραγματοποίησε άσκηση διασφάλισης της ποιότητας των επιχειρησιακών εργαλείων επανεγκατάστασης που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο του εν λόγω σχεδίου.

⁽²⁾ Εγχειρίδιο της UNHCR για την επανεγκατάσταση, διαθέσιμο στη διεύθυνση: <https://www.unhcr.org/46f7c0ee2.pdf>.

ο οποίος προσφέρεται στους ενήλικες³, και ο οποίος διαρκεί **τρεις πλήρεις ημέρες**. Μπορεί να προσαρμόζεται σε διαφορετικές διάρκειες του προγράμματος. Το εργαλείο αυτό μπορεί επίσης να προσαρμόζεται ώστε να παρέχει πληροφορίες ειδικά σε τοπικό επίπεδο ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο που να αντικατοπτρίζει τα χαρακτηριστικά της περιοχής στην οποία θα διαμείνουν οι πρόσφυγες. Το περιεχόμενο παρουσιάζεται σε εκπαιδευτικές ενότητες, οι οποίες με τη σειρά τους χωρίζονται σε θεματικές ενότητες που μπορούν εύκολα να προσαρμόζονται σε κάθε πρόγραμμα.

Όποτε αυτό είναι δυνατό, οι θεματικές υποενότητες ή πρόσθετες πτυχές των θεματικών ενότητων επεξηγούνται με λεπτομέρειες. Η εκπαιδευτική ενότητα 12 ασχολείται αποκλειστικά με τις κοινωνικές και προσωπικές δεξιότητες και η εν λόγω εκπαιδευτική ενότητα μπορεί να καλύπτεται είτε στην αρχή είτε στο τέλος του προγράμματος (εάν δεν έχει διασπαστεί και ενσωματωθεί σε διάφορες άλλες εκπαιδευτικές ενότητες). Για κάθε εκπαιδευτική ενότητα υπάρχει κατάλογος με προτεινόμενες δραστηριότητες, παιχνίδια και ασκήσεις. Αυτές βασίζονται σε μια μεθοδολογία ενθάρρυνσης της συμμετοχής των προσφύγων. Το εργαλείο συνοδεύεται από συνοπτικές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη μεθοδολογία.

Σε ποιον απευθύνεται το παρόν εργαλείο;

Το παρόν εργαλείο προορίζεται για υπαλλήλους/εκπαιδευτές επανεγκατάστασης οι οποίοι πρόκειται να ασχοληθούν με τον σχεδιασμό ή/και τη διεξαγωγή συνεδριών ΠΠΑ.

Τι άλλα εργαλεία και πηγές μπορούν να χρησιμοποιηθούν;

Για λόγους ευκολίας αναφοράς, οι θεματικές ενότητες και υποενότητες παρουσιάζονται στο παρόν εργαλείο με πρακτικό και απλοποιημένο τρόπο. Στο παρόν εργαλείο προσφέρονται επομένως μόνο οι βασικές επικεφαλίδες και ορισμοί περιεχομένου. Οι περισσότερες θεματικές ενότητες και υποενότητες πρόκειται στην πραγματικότητα να αναλυθούν σε πολλαπλές συνιστώσες. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με συγκεκριμένες θεματικές ενότητες ή περιεχόμενο, μπορείτε να ανατρέξετε στις πηγές οι οποίες βρίσκονται στο τέλος του παρόντος εγγράφου. Οι προτεινόμενες δραστηριότητες είναι ως επί το πλείστον διαισθητικές. Ωστόσο, πρακτικά παραδείγματα και υποστηρικτικό υλικό είναι εύκολο να βρεθούν στο διαδίκτυο μέσω αναζήτησης με τη χρήση λέξεων-κλειδιών σε οποιοδήποτε πρόγραμμα περιήγησης.

⁽³⁾ Ορισμένες χώρες επανεγκατάστασης προσφέρουν στοχευμένους ΠΠΑ σε συγκεκριμένες κατηγορίες προσφύγων, όπως παιδιά, εφήβους, λεσβίες, ομοφυλόφιλους, αμφιφυλόφιλους, διεμφυλικούς, μεσοφυλικούς (ΛΟΑΔΜ) και γυναίκες.

Επισκόπηση θεματικών ενότητων προσανατολισμού πριν από την αναχώρηση

Εκπαιδευτικές ενότητες	Θεματικές ενότητες	Θεματικές υποενότητες	Προτεινόμενες δραστηριότητες
Εκπαιδευτική ενότητα 1. Εισαγωγή στον ΠΠΑ	Περίγραμμα του προσανατολισμού πριν από την αναχώρηση		<ul style="list-style-type: none"> Γνωριστείτε μεταξύ σας (για παράδειγμα, χρησιμοποιώντας τη φράση κινητοποίησης «Βρείτε κάποιον που...») Φράση κινητοποίησης/ παιχνίδι εισαγωγής
	ή Περίγραμμα του προσανατολισμού μετά την αναχώρηση		
	Ανάπτυξη κανόνων για την ομάδα από κοινού με τους συμμετέχοντες		

Εκπαιδευτική ενότητα 2. Προετοιμασία για το ταξίδι σας	Παρουσίαση των σταδίων του προγράμματος επανεγκατάστασης	<ul style="list-style-type: none"> Ρόλος του Οργανισμού/ Γραφείου Επανεγκατάστασης, ιδίως σε περιπτώσεις προσανατολισμού μετά την άφιξη 	<ul style="list-style-type: none"> Συνεδρία αναζήτησης λύσεων: Τι γνωρίζετε σχετικά με τον/την/το [ονομασία της χώρας επανεγκατάστασης]; Τι θέλετε να μάθετε; Τι μάθατε; Ποιες είναι οι προσδοκίες σας; Γιατί πιστεύετε ότι ο/η/το [ονομασία της χώρας επανεγκατάστασης] είναι η σωστή χώρα για εσάς; Συζήτηση σχετικά με το πώς φτάσατε σε αυτό το σημείο στον υπεύθυνο επεξεργασίας των αιτήσεων επανεγκατάστασης Άσκηση «Ποιος είμαι»
	Απαραίτητα ταξιδιωτικά έγγραφα για τη μετακίνηση προς τον/την/το [ονομασία της χώρας επανεγκατάστασης]	<ul style="list-style-type: none"> Θεώρηση Ταξιδιωτικά έγγραφα 	
	Ιατρική εξέταση		
	Διατυπώσεις εξόδου/έλεγχος ασφαλείας		
	Πολιτιστικός προσανατολισμός: Ποιος είναι ο σκοπός μας;		

<p>Εκπαιδευτική ενότητα 3. Το ταξίδι προς τον/την/το [ονομασία της χώρας επανεγκατάστασης]</p>		<p>Στο αεροδρόμιο</p> <p>Κατά τη διάρκεια της πτήσης</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Αποσκευές • Κάρτα επιβίβασης • Στο αεροπλάνο: τι επιτρέπεται και τι όχι • Κανονισμοί για την ασφάλεια 	<ul style="list-style-type: none"> • Ετοιμασία αποσκευών (με πραγματικές ασκήσεις) • Εικονική άσκηση διαδικασιών αεροδρομίου/ επιβίβασης /πτήσης
<p>Εκπαιδευτική ενότητα 4. Υπηρεσίες άφιξης και υποδοχής</p>		<p>Υποδοχή και ταυτοποίηση</p> <p>Στέγαση και μεταφορά στον τελικό προορισμό</p> <p>Μακροπρόθεσμη διαμονή: ενοικίαση σπιτιού</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Γενικές πτυχές της ενοικίασης σπιτιού • Ευθύνες ιδιοκτήτη • Ευθύνες ενοίκου • Δημόσια στέγαση 	<ul style="list-style-type: none"> • Εξοικείωση με τα διάφορα είδη καταλυμάτων (βίντεο, εάν υπάρχει)
<p>Εκπαιδευτική ενότητα 5. Γενική επισκόπηση της χώρας επανεγκατάστασης</p>		<p>Γεωγραφία και κλίμα</p> <p>Γλώσσα και πολιτισμός</p> <p>Ιστορία της χώρας επανεγκατάστασης</p> <p>Πολιτική δομή</p> <p>Δημόσιοι οργανισμοί και υπηρεσίες</p> <p>Μέσα μεταφοράς</p>	<p>Κανόνες και έθιμα</p> <p>Κοινωνική ποικιλομορφία</p> <p>Η ζωή σε μια πόλη/κωμόπολη/ ένα χωριό</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ο εκπαιδευτής ρωτά τους συμμετέχοντες τι γνωρίζουν για τη χώρα επανεγκατάστασης • Οι συμμετέχοντες βρίσκουν τη χώρα επανεγκατάστασης (και τη χώρα καταγωγής) στον χάρτη • Οι συμμετέχοντες (σε ομάδες) παρουσιάζουν τα πιο σημαντικά χαρακτηριστικά της χώρας καταγωγής τους • Ο εκπαιδευτής παρουσιάζει τη χώρα επανεγκατάστασης (με φωτογραφίες και βίντεο, εάν υπάρχουν).

Εκπαιδευτική ενότητα 6. Νομοθεσία, δικαιώματα και υποχρεώσεις στη χώρα επανεγκατάστασης

Γενικά δικαιώματα και υποχρεώσεις	<ul style="list-style-type: none"> • Το Σύνταγμα • Νόμοι και κανονισμοί • Δικαιώματα και υποχρεώσεις • Ανθρώπινα δικαιώματα (συμπεριλαμβανομένης της θρησκευτικής ελευθερίας) • Ρόλος και συμπεριφορά των αρχών 	<ul style="list-style-type: none"> • Κουίζ: Επιτρέπεται ή δεν επιτρέπεται; Σύγκριση της χώρας διαμονής με τη χώρα επανεγκατάστασης
Παραδείγματα ειδικών πτυχών που ρυθμίζονται από τη νομοθεσία	<ul style="list-style-type: none"> • Δικαιώματα των παιδιών • Δικαιώματα των γυναικών • Δίκαιο ένταξης • Κανόνες κυκλοφορίας • Δικαιώματα των ζώων • Δικαιώματα και υποχρεώσεις προσφύγων 	
Προσωπικά έγγραφα	<ul style="list-style-type: none"> • Άδεια παραμονής • Δελτίο ταυτότητας • Ταξιδιωτικό έγγραφο • Άδεια οδήγησης • Έγγραφα και αρχές έκδοσης 	
Κοινωνική ασφάλιση	<ul style="list-style-type: none"> • Επισκόπηση των παροχών και των προγραμμάτων κοινωνικής ασφάλισης της χώρας επανεγκατάστασης • Βασικές απαιτήσεις για την πρόσβαση των υπηκόων τρίτων χωρών στις βασικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης 	
Γάμος και επανένωση της οικογένειας	<ul style="list-style-type: none"> • Γάμος • Επανένωση της οικογένειας 	

<p>Εκπαιδευτική ενότητα 7. Υγεία και κοινωνική πρόνοια</p>	<p>Το σύστημα υγείας στον/στην/ στο [ονομασία χώρας επανεγκατάστασης]</p>	<ul style="list-style-type: none"> Αριθμός μητρώου κοινωνικής ασφάλισης / κάρτα υγείας 	<ul style="list-style-type: none"> Κουίζ: Σωστό ή λάθος; ή Συζήτηση: Τι θα κάνατε στην περίπτωση που...;
	<p>Οικογενειακοί ιατροί και ειδικευμένοι ιατροί</p>	<ul style="list-style-type: none"> Αριθμός μητρώου κοινωνικής ασφάλισης / κάρτα υγείας 	
	<p>Υγειονομική περίθαλψη για τα νεογέννητα</p>		
	<p>Ιατρικές υπηρεσίες εκτάκτου ανάγκης</p>	<ul style="list-style-type: none"> Συμβουλές για την πρόσβαση στις ιατρικές υπηρεσίες 	
	<p>Προληπτική υγειονομική περίθαλψη</p>	<ul style="list-style-type: none"> Εμβόλια 	
	<p>Σύστημα κοινωνικής πρόνοιας</p>	<ul style="list-style-type: none"> Πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο πρόσβασης στο σύστημα κοινωνικής πρόνοιας 	
	<p>Πρόσθετες πληροφορίες και απαιτήσεις που συνδέονται με καταστάσεις έκτακτης ανάγκης υγείας στη χώρα επανεγκατάστασης</p>	<ul style="list-style-type: none"> Πληροφορίες σχετικά με συναφή ζητήματα υγείας, όπως η νόσος COVID-19 	

<p>Εκπαιδευτική ενότητα 8. Εκπαίδευση</p>	<p>Γενικά χαρακτηριστικά του εκπαιδευτικού συστήματος του/της [ονομασία χώρας επανεγκατάστασης] Εκπαίδευση ενηλίκων Η σημασία της εκπαίδευσης Αναλυτικά το εκπαιδευτικό σύστημα Ο ρόλος των γονέων στην εκπαίδευση των παιδιών</p>	<ul style="list-style-type: none"> Διαπίστευση διπλωμάτων/πτυχίων Σεξουαλική διαπαιδαγώγηση Σωματική τιμωρία 	<ul style="list-style-type: none"> Σχεδιάστε το σχολικό σύστημα ή Ομαδική συζήτηση
--	---	---	---

<p>Εκπαιδευτική ενότητα 9. Απασχόληση</p>		<p>Πλεονεκτήματα της εύρεσης εργασίας Πώς βρίσκετε εργασία Αναζήτηση εργασίας Αγγελίες εργασίας Πώς γίνεται η πρόσληψη; Συμβουλές για μια επιτυχημένη συνέντευξη Συμβουλές για καλές εργασιακές σχέσεις Αποχώρηση από την εργασία Η σημασία της κατάρτισης και της επανακατάρτισης</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Εθελοντική εργασία 	<ul style="list-style-type: none"> • Συζήτηση με θέμα «Προσδοκίες για την απασχόληση και εμπόδια στην απασχόληση» • «Συνηθισμένες ερωτήσεις συνέντευξης» - συζήτηση σχετικά με τις σωστές/λάθος απαντήσεις • Δραστηριότητα αυτοαξιολόγησης • Καταιγισμός ιδεών: τι είναι το βιογραφικό σημείωμα και τι περιέχει;
--	--	--	--	--

<p>Εκπαιδευτική ενότητα 10. Χρηματοοικονομική διαχείριση</p>		<table border="1"> <tr> <td data-bbox="523 1001 790 1059"> <p>Νόμισμα</p> </td> <td data-bbox="790 1001 1056 1059"></td> <td data-bbox="1056 1001 1401 1059" rowspan="2"> <ul style="list-style-type: none"> • Προσδιορίστε το νόμισμα στη χώρα επανεγκατάστασης • Διαχείριση χρημάτων/κατάρτιση προϋπολογισμού - δημιουργία ρεαλιστικού μηνιαίου σχεδίου προϋπολογισμού • Κατάλογος πιθανών επιπτώσεων των διαφημίσεων </td> </tr> <tr> <td data-bbox="523 1059 790 1337"> <p>Τρόποι πληρωμής και τραπεζικό σύστημα</p> </td> <td data-bbox="790 1059 1056 1337"> <ul style="list-style-type: none"> • Διαχείριση χρήματος • Τραπεζικοί λογαριασμοί • Πληρωμές λογαριασμών • Πληρωμές μέσω κάρτας </td> </tr> <tr> <td data-bbox="523 1337 790 1639"> <p>Καταναλωτική κοινωνία</p> </td> <td data-bbox="790 1337 1056 1639"> <ul style="list-style-type: none"> • Οικονομικά, κατάρτιση προϋπολογισμού και ιεράρχηση προτεραιοτήτων • Οικονομική στήριξη </td> <td data-bbox="1056 1337 1401 1639"></td> </tr> </table>	<p>Νόμισμα</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Προσδιορίστε το νόμισμα στη χώρα επανεγκατάστασης • Διαχείριση χρημάτων/κατάρτιση προϋπολογισμού - δημιουργία ρεαλιστικού μηνιαίου σχεδίου προϋπολογισμού • Κατάλογος πιθανών επιπτώσεων των διαφημίσεων 	<p>Τρόποι πληρωμής και τραπεζικό σύστημα</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Διαχείριση χρήματος • Τραπεζικοί λογαριασμοί • Πληρωμές λογαριασμών • Πληρωμές μέσω κάρτας 	<p>Καταναλωτική κοινωνία</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Οικονομικά, κατάρτιση προϋπολογισμού και ιεράρχηση προτεραιοτήτων • Οικονομική στήριξη 			
<p>Νόμισμα</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Προσδιορίστε το νόμισμα στη χώρα επανεγκατάστασης • Διαχείριση χρημάτων/κατάρτιση προϋπολογισμού - δημιουργία ρεαλιστικού μηνιαίου σχεδίου προϋπολογισμού • Κατάλογος πιθανών επιπτώσεων των διαφημίσεων 										
<p>Τρόποι πληρωμής και τραπεζικό σύστημα</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Διαχείριση χρήματος • Τραπεζικοί λογαριασμοί • Πληρωμές λογαριασμών • Πληρωμές μέσω κάρτας 											
<p>Καταναλωτική κοινωνία</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Οικονομικά, κατάρτιση προϋπολογισμού και ιεράρχηση προτεραιοτήτων • Οικονομική στήριξη 											

<p>Εκπαιδευτική ενότητα 11. Πολιτισμική προσαρμογή</p>		<p>Πολιτισμικό σοκ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Στάδια προσαρμογής (δραστηριότητα) • Συμπτώματα πολιτισμικού σοκ (δραστηριότητα) • Προσαρμογή μέσω της καμπύλης U • Εξισορρόπηση πολιτισμών και αξιών • Επικοινωνία με διαφορετικούς πληθυσμούς • Αλλαγές στο πλαίσιο της οικογένειας 	<ul style="list-style-type: none"> • Κέρδη και ζημίες • Ομαδική συζήτηση σχετικά με αναμενόμενα προβλήματα • Κακός γραφικός χαρακτήρας • Στάδια του πολιτισμικού σοκ • Γράμμα σε έναν φίλο • Κινδυνεύετε (να πάθετε πολιτισμικό σοκ); • Ασκήσεις για την επεξήγηση των διαφόρων επιπέδων πιθανής ενσωμάτωσης • Ρόλοι στην οικογένεια • Πολιτισμικές αξίες: άσκηση με ναι/όχι • Θερμόμετρο συναισθημάτων (π.χ. φόβος πτήσης)
	<p>Η ζωή στον/στη/ στο [ονομασία της χώρας επανεγκατάστασης]</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ονόματα • Χαιρετισμοί, σωματική επαφή, εγγύτητα και γλώσσα του σώματος • Συζήτηση • Ενδυματολογικός κώδικας • Δομή οικογένειας • Επισκέψεις και κοινωνικές σχέσεις • Φαγητά και γεύματα • Διαχωρισμός απορριμμάτων • Χρήση των εγκαταστάσεων τουαλέτας στον δυτικό κόσμο • Κατοικίδια ζώα 		

<p>Εκπαιδευτική ενότητα 12. Προσωπικές και κοινωνικές δεξιότητες</p>		<p>Αναγνώριση και ανάπτυξη προσωπικών και κοινωνικών δεξιοτήτων</p>	<p>Αποτελεσματική επικοινωνία Αναγνώριση/κατανόηση των απόψεων των άλλων Ενεργητική ακρόαση Κοινωνική επίλυση προβλημάτων Διαπραγμάτευση μεταξύ ομοτίμων Ικανότητες αντίστασης ομοτίμων Διαχείριση συγκρούσεων Γλωσσικές δεξιότητες</p>	<p>Κάρτες ποιότητας ή κάρτες ικανοτήτων ή Έπαινος για κάποια δεξιότητα από άλλον συμμετέχοντα (γραπτώς) και συλλογή καταλόγου φιλοφρονήσεων από άλλους συμμετέχοντες Συζήτηση σε επίπεδο μικρών ομάδων: Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να συζητήσουν μεταξύ τους σχετικά με δύσκολες καταστάσεις που μπορεί να είναι πραγματικές ή υποθετικές και τρόπους για την εξεύρεση λύσης μέσω της χρήσης προσωπικών και κοινωνικών δεξιοτήτων</p>
---	--	---	---	---

Σημείωση σχετικά με τη μεθοδολογία για την ανάπτυξη και την υλοποίηση συνεδριών ΠΠΑ (εμπειρίες και προτάσεις από τις χώρες εταίρους και την ομάδα αναφοράς του σχεδίου EU-FRANK)

Οι συμμετέχοντες σε συνεδρίες ΠΠΑ μπορεί να έχουν μεγάλες διαφορές ως προς το υπόβαθρο και το ατομικό τους ιστορικό, και μπορεί να είναι περισσότερο ή λιγότερο εξοικειωμένοι με ορισμένες από τις διάφορες πτυχές της επανεγκατάστασης. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στην προσαρμογή του ΠΠΑ ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των συμμετεχόντων.

Οι εκπαιδευτές πρέπει να βρίσκουν κοινά σημεία και να συνδέουν τις εμπειρίες των συμμετεχόντων με τις υφιστάμενες γνώσεις και τις πληροφορίες που παρουσιάζονται. Συνιστάται ο ΠΠΑ να εστιάζει στον μαθητή και να είναι διαδραστικός και βιωματικός. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με τη συμπερίληψη διαφορετικών μορφών μάθησης, όπως εξηγείται παρακάτω, και τη συμπερίληψη υλικού (όπως φωτογραφίες, βίντεο, παιχνίδια, χάρτες, σημαίες κ.λπ.) και διαφορετικών μέσων παροχής πληροφοριών (όπως προφορικές πληροφορίες, γραπτές πληροφορίες και οπτικοακουστικές πληροφορίες). Ο εκπαιδευτής ενθαρρύνεται να δημιουργεί ένα ασφαλές περιβάλλον στο οποίο όλοι οι συμμετέχοντες θα μπορούν να συμμετέχουν και να μοιράζονται ελεύθερα τις εμπειρίες και τις γνώσεις τους, να υποβάλλουν ερωτήσεις και να εκφράζουν τις απόψεις τους. Αυτό μπορεί να γίνει δίνοντάς τους επανειλημμένα την ευκαιρία να μοιράζονται εμπειρίες ή γνώσεις και να υποβάλλουν ερωτήσεις, εξισορροπώντας με τον τρόπο το ισοζύγιο προσοχής μεταξύ των εξαιρετικά επικοινωνιακών και των λιγότερο επικοινωνιακών συμμετεχόντων.

Οι εξαιρετικά διαδραστικές μεθοδολογίες είναι ιδιαίτερα σημαντικές. Αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν παιχνίδια ρόλων, μικρές και μεγάλες ομαδικές συζητήσεις, ανταλλαγή ιδεών και σχετικές δραστηριότητες στις οποίες οι συμμετέχοντες έχουν την ευκαιρία να μοιράζονται τις σκέψεις και τους προβληματισμούς τους όσον αφορά την επανεγκατάσταση. Με αυτόν τον τρόπο ο ΠΠΑ όχι μόνο καθίσταται πιο σχετικός, αλλά και συμβάλλει στην αυξημένη αφομοίωση του νέου υλικού. Η ενσωμάτωση των τεσσάρων στυλ μάθησης από τον κύκλο μάθησης του Kolb⁴ επιτρέπει τη χρήση μιας προσέγγισης με επίκεντρο τον μαθητή η οποία είναι τόσο διαδραστική όσο και βιωματική. Τα τέσσερα αυτά στυλ μάθησης είναι τα εξής:

- **Εμπειρία (πράξη):** πράξη, προσπάθεια, προσομοίωση και απόκτηση εμπειρίας. Απαιτεί την ενεργό συμμετοχή και την παροχή δυνατότητας άμεσης συμμετοχής στους συμμετέχοντες, και αποτελεί πάντα τον βέλτιστο τρόπο μάθησης. Για παράδειγμα, το παιχνίδι ρόλων (υποκριτική), η δημιουργία ενός απτού αντικειμένου ή η διεξαγωγή συνεντεύξεων μεταξύ των συμμετεχόντων.
- **Ανακλαστική παρατήρηση:** παρατήρηση, καταγίγισμος ιδεών, οπτικοποίηση (όπως λ.χ. η παρακολούθηση ενός βίντεο, η παρακολούθηση ενός παιχνιδιού ρόλων, η ανάγνωση ενός άρθρου ή η παρατήρηση φωτογραφιών) ή/και φαντασίωση βάσει προηγούμενης εμπειρίας. Ο εκπαιδευτής θα κάνει ερωτήσεις για να παροτρύνει στον στοχασμό σχετικά με την εμπειρία και είναι σημαντικό οι εκπαιδευόμενοι να εστιάζουν στην περιγραφή του τι συμβαίνει, να αποφεύγουν την επικριτική στάση και να δίνουν σε όλους την ευκαιρία να κάνουν παρατηρήσεις. Ο στοχασμός είναι σημαντικός για τη βελτίωση της ικανότητας εκτίμησης διαφορετικών απόψεων, τη διεύρυνση της κατανόησης και την παροχή δυνατοτήτων για νέες προσεγγίσεις και λύσεις.

(⁴) Simply Psychology, 'Kolb's Learning Styles and Experiential Learning Cycle', τελευταία ενημέρωση 2017. <https://www.simplypsychology.org/learning-kolb.html>

- **Αφηρημένη νοητική πρόσληψη (σκέψη):** εξαγωγή συμπερασμάτων, διδάγματα από συζητήσεις, διερεύνηση, ανάπτυξη απόψεων και ανάλυση γεγονότων, αριθμητικών στοιχείων, αφηγήσεων και άλλων βασικών πληροφοριών. Οι συμμετέχοντες καλούνται να δημιουργήσουν συσχετισμούς και να δουν τις δραστηριότητες από μια γενικότερη προοπτική. Περιλαμβάνονται ερωτήσεις του τύπου: Για ποιον λόγο πραγματοποιούμε αυτή την άσκηση; Τι μάθαμε; Τι σημαίνει αυτή η εμπειρία για εσάς; Η γενίκευση είναι ένας τρόπος να καθίστανται οι χρήσιμες έννοιες απλούστερες, ευμνημόνευτες και εφαρμόσιμες σε διαφορετικές καταστάσεις.
- **Εφαρμογή:** δοκιμή των μαθησιακών αποτελεσμάτων, επίδειξη, και τεστ/κουίζ για τη διασταύρωση των γεγονότων. Οι συμμετέχοντες θα ενθαρρύνονται να διηγούνται τις πρόσφατες εμπειρίες τους και να συλλογίζονται σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο αυτές θα μπορούν να χρησιμοποιούνται στην καθημερινή ζωή. Περιλαμβάνονται ερωτήσεις του τύπου: Πώς μπορείτε να εφαρμόσετε όσα μάθατε στην καθημερινή σας ζωή; Με ποιον τρόπο μπορεί το γεγονός αυτό να αποβεί χρήσιμο και να συμβάλει σε μια θετική προσέγγιση όσον αφορά τη χώρα επανεγκατάστασης;

ISBN 978-92-9487-087-2

Υπηρεσία Εκδόσεων
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

